

Veckans låt

För kärlekens skull – komp på ensam gitarr

I den här lektionen går vi igenom hur man kan komp **För kärlekens skull** av Ted Gärdestad på en ensam gitarr. Originalen bygger på piano och fullt band, men här skapar vi ett gitarrkomp som fungerar genom hela låten.

Vi tittar på två olika kompvarianter:

1. ett **plockkomp** som kan användas genom hela låten
2. ett **slagkomp** som kan användas för variation, till exempel i refrängerna

Tonart och ackord

Låten går huvudsakligen i **C-dur**. Därför möter vi flera vanliga ackord från C-durs tonart:

- C
- Dm
- F
- G
- Am
- G7

Låten rör sig också delvis mot **A-moll**, och därför förekommer även ackordet:

- E7

E7 fungerar som dominant till A-moll och gör att låten tillfälligt får en tydlig mollar känsla.

Snedstrecksackord och fallande baslinjer

En viktig del av kompet är de **fallande baslinjerna**. Därför används flera snedstrecksackord.

Ett snedstrecksackord betyder att man spelar ett ackord, men med en annan ton än grundtonen i basen.

I den här låten används:

- **G/B** – G med B i basen
- **C/E** – C med E i basen
- **Am/G** – A-moll med G i basen

Dessa ackord blir särskilt tydliga när man spelar plockkomp, eftersom basen hörs mer separat från resten av ackordet.

För **C/E** är det snyggast i den här låten att spela E på fjärde sträng, även om det också går att spela E på sjätte sträng.

Låtens form

Låten består av:

- intro
- vers 1
- vers 2
- refräng
- vers 3
- refräng
- mellanspel
- final

Trots att låten har flera delar bygger den i princip på **två ackordrundor**:

1. en ackordrunda för verserna
2. en ackordrunda för intro, refränger, mellanspel och delar av finalen

Plockkomp i fyrtakt

Låten går i **fyrtakt**, och plockkompet är anpassat för det.

Högerhanden placeras så här:

- tummen spelar basen
- pekfingret spelar tredje sträng
- långfingret spelar andra sträng
- ringfingret spelar första sträng

Varje finger har alltså ansvar för sin egen sträng.

När det är två ackord i en takt

Om det är två ackord i samma takt, till exempel C följt av G/B, spelar man en halv takt på varje ackord.

Mönstret är:

bas – tredje sträng – första och andra sträng tillsammans – tredje sträng

Sedan upprepas samma figur på nästa ackord.

Detta fyller tillsammans en hel takt.

När det är ett ackord i en hel takt

När ett ackord ligger kvar en hel takt kan man använda ett längre plockmönster:

bas – 3 – 2 – 3 – 1 – 3 – 2 – 3

Detta ger ett flytande och mjukt komp som fungerar mycket bra i låten.

Särskilt om F-ackordet

På F-ackordet händer en liten specialgrej.

När F kommer första gången som ett ensamt ackord i takt tre, spelas basen på **sjätte sträng**.

När F sedan kommer igen i nästa takt, är det snyggare att lägga tummen på **fjärde sträng**. Det gör att baslinjen fungerar bättre tillsammans med de följande ackorden:

C/E – Dm

Slagkomp som variation

För att variera kompet kan man också använda ett slagkomp, till exempel i andra refrängen.

En viktig detalj är att använda de två snabba slagen i kompet till att förbereda nästa ackordbyte. Då kan man lyfta fingrarna och börja flytta handen mot nästa ackord medan slagen pågår.

Det gör ackordbytena:

- lugnare
- smidigare
- mer avslappnade
- mer musikaliska

De två snabba slagen kan ses som en signal: **nu är det dags att byta ackord.**

Finalen

I finalen upprepas de tre sista takterna av refrängen två gånger.

Ackorden är:

F – C/E – Dm – G7 – C

Sista gången kan man gärna sakta av lite mot slutet och avsluta med ett enda samlat slag på C-ackordet. Det ger låten en tydlig och fin avslutning.

Speltips

Börja med att spela **plockkompet genom hela låten**. När det känns stabilt kan du lägga till slagkompet som variation.

Du kan också spela hela låten med slagkomp om du vill ge den ett mer rytmiskt och upbeat uttryck.

Vilket komp du väljer beror på vilken karaktär du vill ge låten:

- plockkomp ger ett lugnare och mjukare uttryck
- slagkomp ger mer rörelse och energi

Anpassa gärna kompet efter sången och efter den känsla du vill skapa i låten.

